

هو الله

نمره $\frac{29}{31}$

اصولنامه
(دواخانه ها)
در افغانستان

تاریخ طبع : اول برج دلو ۱۳۲۹

(۲۲۰۰ جلد)

تعداد طبع ثالث:

د کابل عمومی مطبعی کبئی چاپ شو

بسم الله الرحمن الرحيم

اصولنامه دواخانه ها در افغانستان

فصل اول

(شرایط تاسیس دواخانه ها)

- ۱- در افغانستان تاسیس دواخانه به استحصال اجازه وزارت صحیه مربوط بوده و این اجازه باشخاصی داده میشود که دارای تابعیت افغانی باشند.
- ۲- کسانیکه خواهش تاسیس دواخانه را دارند باید مراتب استدعای خود را در مرکز بوزارت صحیه و در ولایات بمدیریت های صحیه و حکام محلی به تفصیل ذیل پیشنهاد نمایند:
- الف- تقدیم تعهد نامه بر اینکه باجرای تمام مواد اصولنامه هذا در متعلق وظائف خویش مکلف بوده و احکام آنرا مراعات نمایند.
- ب- تقدیم نقشه دواخانه و تعیین موضع مذکور مطابق هدایت این اصولنامه.
- ج- نمونه مهر دواخانه.
- د- اسم و شهرت دواساز مسئول و سواد اجازه نامه او.
- ه- سواد مقاوله نامه دواساز مسئول و اسم دواخانه.
- ۳- مدیریت های صحیه ولایات و حکام محلی مراتب پیشنهادیه مندرجه اصل ۲ را با نظریات خود بسلسله مراتب بوزارت صحیه ارسال مینمایند وزارت صحیه و تدقیق نموده و عنداللزوم بعداز علم آوری به محل دواخانه هرگاه پیشنهاد مذکور باحکام این اصولنامه مطابقت داشته باشد بمستدعی اجازه تاسیس میدهد و یک نسخه این اصولنامه را برایش میسپرد.
- ۴- عدده دواخانه ها در یک شهر تعیین و مواضع آنها از وظائف وزارت صحیه است که باید نسبت به تعداد نفوس و احتیاجات اهالی به نقاط لازمه که زود تر مورد استفاده اهالی شده بتواند تاسیس شود.

تبصره:

صاحبان دواخانه حق ندارند که بدون اجازه وزارت صحتیه تبدیل موضع نمایند.

فصل دوم**(ترتیبات و وظائف دواخانه ها)**

- ۵- هر یک از دواخانه ها باید دارای اسم و عنوان جداگانه بوده و در تابلوی آن بخط جلی تحریر و همواره در مقدم دروازه دخول آویخته و از طرف شب بالای آن چراغ تنویر کرده شود.
- ۶- در هر دواخانه باید یک محل انتظار برای اشخاص مراجعت کننده موجود باشد و جدا بودن موضع مذکور از محل دوا سازی حتمی است.
- ۷- دواخانه ها صرف برای دواسازی و دوا فروشی مفتوح بوده حق معاینه مریض ها را ندارند و همچنان بدون نسخه داکتر ادویه را تصویب و تجویز کرده نمیتوانند.
- ۸- انواع ادویه و آلات و سامان کار آمد دواسازی که در هر دواخانه اقلماً باید موجود باشد و لست آن از طرف وزارت صحتیه برای استحضاری اهالی اعلام و به یک مجله این اصولنامه توأم نشر و توزیع می شود صاحبان دواخانه مکلف هستند که انواع ادویه و آلات مذکوره را دایماً بدواخانه موجود داشته باشند و در صورت کمبود مسئول شمرده میشوند.
- ۹- اوقات کار دواخانه ها از اول حمل الی آخر سنبله از ساعت ۷ صبح الی ساعت ده شب و از اول میزان تا آخر حوت از ساعت ۸ صبح الی ساعت ۹ شب است و باید درین اوقات دواخانه مفتوح باشند.
- ۱۰- نوبت افتتاح دواخانه ها در شب در مرکز از وزارت صحتیه و در ولایات از مدیریت های صحتیه تعیین میشود و دواخانه ها تا طلوع آفتاب مفتوح و یک نفر دواساز برای اجرای نسخه جات مراجعین موجود میباشد.

تبصره:

- الف: برای معلومات و سهولت مراجعین بدروازه دواخانه هائیکه نوبت افتتاح در شب ندارند یک قطعه آویخته و در آن اسم دواخانه هائیکه در آن شب مفتوح میباشد تحریر می شود.
- ب: در مواضعائیکه اضافه از یک دواخانه موجود نمیباشد صاحب دواخانه مکلف است که دو نفر دواساز استخدام نموده و بقرار نوبت یکنفر در شب و یکنفر در روز بدواخانه مقرر دارد تا در شب و روز دواخانه مفتوح بوده تسهیلات اهالی را فراهم آورد.

ج: کسانیکه بخواش خود شب و روز دواخانه ها را بدون رعایت نوبت افتتاح میدارند مجازند.

۱۱- صاحب دواخانه مکلف است که در ظرف یک هفته تمام اشخاصی را که در کار دواسازی ذی مدخل باشند با توضیح وظائف شان بوزارت صحیه معرفی نماید کسانیکه در دواخانه کار می کنند باید سوانح خوب داشته و از سوابق خراب میرا باشند در صورت تبدیلی نفر مذکور لازم است در ظرف یک هفته بوزارت صحیه اطلاع داده شود.

۱۲- اشخاصیکه در دواخانه کار میکنند باید امراض متعددی نداشته و در صحت آنها صاحب دواخانه تصدیق داکتر را حاصل و بوزارت صحیه بفرستد.

۱۳- در صورت انفکاک دواساز مسئول صاحب دواخانه مکلف است در ظرف یکروز در مرکز بوزارت صحیه و در ولایات بمدریت های صحیه و یا حکام محلی مراتب را اطلاع و تا زمان استخدام دواساز دیگر که صاحب اوصاف اصولی باشد دواخانه را مسدود نماید و هرگاه خود او دواساز و یا بدواخانه او دواساز متعدد موجود باشد ازین قید مستثنی بوده و دواخانه مسدود کرده نمیشود.

(اصول محافظه ادویه و اجرای نسخه جات)

۱۴- در هر دواخانه ادویه موجوده بسه صنف آتیه تفریق می شوند.

ادویه سمیه شدید

ادویه سمیه خفیفه

ادویه معمولی

درین تقسیم کووکس فرانسوی اساس گرفته می شود.

تبصره:

الف- برای شناخت و تمیز ادویه مذکوره بهر یک از شیشه های سمیه شدید تک سرخ و به سمیه خفیفه تکت سبز و ادویه معمولی تکت سفید نصف و هر صنف در الماری های جداگانه که دارای علامت ممیزه از یک دیگر باشند حفظ می شوند و در روی الماری های ادویه سمیه شدید و خفیفه تفریق هر نوع آن تحریر و مقل شده کلید آن در نزد دواساز مسئول می باشد شیشه های معدنی و گاز دار باید باصوول فنی در الماری گذاشته شوند.

ب- برای حفظ بعضی ادویه که از حرارت و ضیاء متأثر میشوند از قبیل سروم و واکسین واتر و غیره بدواخانه یک اتاق سرد و تاریک موجود میباشد.

۱۵- نسخه جات ادویه بعد اجرا در کتاب مخصوص ثبت که از وزارت صحیه به مقابل اخذ مصارف طبع بدواخانه ها سپرده شده است بحروف لاتینی درج و بعد قید نمرهٔ مسلسل و تاریخ اجراء قیمت ادویه بمهر دواخانه ممهور و پس از امضای دواسازی که نسخه را اجرا نموده است بصاحب نسخه مسترد میشود.

۱۶- نسخه جاتیکه دارای ادویهٔ مخدره میباشد علاوه بر ثبت کتاب متذکرهٔ اصل ۱۵ بیک کتاب دیگری که برای ادویهٔ مخدره تخصیص یافته است بصورت اختصار درج و اصل نسخه حفظ و بصاحبش نقل آن داده می شود در حساب ادویهٔ مخدره که از طرف صاحب دواخانه بوزارت صحیه داده خواهد شد نسخه جات حفظ شده اساس گرفته میشود.

۱۷- بدفاتر دواخانه ها برای ارقام اوزان و حجم ادویه اصول اعشاری اساس گرفته می شود.

فصل سوم

شرایط استخدام و وظایف دواساز ها

شرایط استخدام

۱۸- اشخاصیکه بصفت دواساز بوزارت صحیه معرفی و بدواخانه ها استخدام میشوند ملاحظهٔ دیپلوم (شهادتنامهٔ شان) حتمی است.

۱۹- برای دواساز لازم است که بوسیلهٔ یک درخواست تحریری بوزارت صحیه رجوع و نقل دیپلومهٔ خود را بضمیمه آن تقدیم نماید دیپلومهٔ دواساز باید از یک مکتب مخصوص فن دواسازی داده شده باشد تصدیق های اشخاص یا مؤسسات صحیه بصفت دیپلوم اعتبار داده نمی شود.

۲۰- از نزد اشخاصیکه با دیپلومهٔ دواسازی از ممالک خارجه رجوع مینمایند در وزارت صحیه یک امتحان مختصر گرفته میشود صورت امتحان از وزارت صحیه اعلام خواهد شد.

۲۱- دواسازانیکه دارای دیپلومه نمیباشند باید با عریضهٔ خود تمام وثایق و تصدیق هائی را که در نزد شان موجود باشند بوزارت صحیه تقدیم نمایند در وزارت صحیه اوراق مذکور تدقیق و از نزد شان یک امتحان در فن دواسازی گرفته می شود.

۲۲- وزارت صحیه بعد از حصول اطمینان و قناعت در مهارت دواساز برایش اجازه نامه اعطا مینماید دواساز بدون اجازه نامه از اجرای دواسازی ممنوع بوده و به هیچ یک دواخانه پذیرفته نمی شود.

۲۳- برای تمام دواسازان دانستن خط و زبان فارسی و حروف لاتینی و اوزان اعشاری لابدی و یکی از شرایط عمده امتحان محسوب است.

۲۴- دواسازان مستخدم دواخانه ها هرگاه بخواهند استعفاء نمایند باید در مرکز دو ماه و در ولایات چهار ماه قبل از تقدیم استعفا نامه مراتب را تحریراً به صاحب دواخانه اطلاع بدهند دواسازان بدون سند جواز دواخانه که بیشتر در آنجا مستخدم بوده نمیتوانند بکدام دواخانه دیگر کسب استخدام نمایند و هیچیک دواخانه بدون ملاحظه سند جواز او شان را استخدام کرده نمی تواند.

(وظیفه دواسازان)

۲۵- اسمای ادویه جاتیکه دواسازان بدون نسخه داکتر داده میتواند در یک فهرست مخصوص ترتیب و بدواخانه موجوده میباشد. زاید بران دواساز بدون نسخه داکتر بخواش مراجعین و یا بتصویب خود دوا داده نمیتواند.

تبصره:

دوا خانه هائیکه از وزارت صحیه اجازه نامه دارند هرگاه از یک دیگر ادویه خریداری نمایند. مجازند.

۲۶- اسمای طبائیکه حق دادن نسخه را دارند از طرف وزارت صحیه بتمام دواخانه ها اعلام کرده خواهد شد دوا ساز فقط نسخه های همان طبائی را اجراء کرده میتواند که اسم شان در فهرست مذکور ذکر شده باشد.

۲۷- ادویه جاتیکه نسخ آن در خارج افغانستان از طرف داکتر ها ترتیب شده هرگاه ترکیب و استعمال آن در داخل افغانستان مطلوب باشد در صورتی اجرا شده میتواند که نسخ مذکور بکاغذ چاپی تحریر و به امضای همان دکتور ممضی باشد نقل این طور نسخه جات بهیچصورت در محل اجرا آورده نمی شود مگر در مواردی که نقل مذکور را داکترهائیکه در افغانستان حق اجاری طبابت دارند تصدیق و امضاء نموده باشند.

۲۸- دواساز در اجرای نسخه جات باید همیشه مقدار اعظمی ادویه سمیه را ملحوظ دارد و نسخه جاتی که در آن مقدار ادویه سمیه از حد اعظمی زیاده تر تحریر شده باشد اجرا نکرده مخصوصاً ذریعه یکی از مستخدمین دواخانه سر بسته نزد داکتر فرستاده و از کیفیت برایش اطلاع بدهد در صورتیکه داکتر در اجرای نسخه مذکور اصرار نماید باید در تحت نسخه دوباره امضا کند.

۲۹- دواساز در ترکیب دوا برعایت نسخه داکتر مجبور بوده و ابداً حق تصرف در تغیر و تبدیل اجزا و تزئید و تنقیص عدد و مقدار اوزان ادویه ندارد هرگاه از عدم اعتنای آن مریض تلف و یا نقصانی باو عاید شود دواساز فاعل جرم شناخته میشود برای نسبت جرم فقط اصل نسخه که بامضای داکتر تصدیق شده باشد معتبر و نقل آن از درجه اعتبار ساقط است.

۳۰- نسخه جاتیکه در افغانستان و یا در خارج تحریر و بموجب اصل ۲۶ و ۲۷ قابل اجرا باشد اضافه از دو دفعه بدون امر ثانی یک داکتر اجرا شده نمی تواند.

۳۱- ادویه از طرف دواساز در آنچنان ظرف های بصاحبش داده میشود که موجب ضیاع و تغییر دوا نگردد باین صورت که ادویه آبیگین در شیشه های کاک دار که کاک آن استعمال شده باشد و ادویه مرهم در ظرف های مخصوص و سربسته و ادویه سفوف در قطی های محکم و سرپوش دار و غیره بالای ظرف ادویه که برای استعمال خارجی بدن میباشد تکت سرخ و بالای ادویه عادی تکت سفید نصب کرده در تکت های مذکور نمره مسلسل کتاب و صورت استعمال دوا قرار هدایت داکتر بزبان فارسی نوشته میشود.

۳۲- صاحبان دوا خانه مطابق تعلیمات نامه وزارت صحیه بنظافت دواخانه متعلقه خود مکلف و در صورت عدم اعتنا نظر به مراتب و وظائف شان مسئول اند.

فصل چهارم

تفتیش دواخانه ها

۳۳- دواخانه ها عنداللزوم از طرف یک هیئتی که از وزارت صحیه مؤظف میشود تفتیش می شوند.

۳۴- هیئت تفتیش مطابق تعلیماتنامه وزارت صحیه ایفای وظائف می نمایند.

۳۵- صاحب دواخانه مکلف است که حسب مطالبه هیئت تفتیشیه هرگونه معلومات و یا معاینه چیزهائیکه مطلوب باشد توضیحات و ارائه بدهد و هم در اثنای تفتیش دواخانه مسدود کرده می شود.

۳۶- ادویه که در تفتیش بنظر خراب معلوم شود هیئت تفتیشیه نمونه گرفته بعد مهر و لاک بوزارت صحیه برای تحلیل می سپارند همچنان دوی باقیمانده را مهر و لاک نموده و استعمال آن تا ظهور نتیجه معاینه معطل میشود در نتیجه تحلیل اگر خرابی دوی مذکور ظاهر شود دوی باقیمانده از طرف مقام صلاحیت دار تلف می شود.

۳۷- نتیجه تفتیش از طرف هیئت تفتیشیه بیک ورق مطبوع تحریر و بوزارت صحیه تقدیم میگردد.

۳۸- اوراق تفتیش بوزارت صحیه تحت غور شده و عنداللزوم به مجلس صحیه تدقیق و بعد از ابراز نتایج احکامات اصولی در باره اشخاص مسئول تطبیق می شود.

(مواد متفرقه)

۳۹- دواخانه هائیکه فعلاً وجود دارند باید تا مدت سه ماه بعد از نشر این اصولنامه قرار احکام اصولنامه هذا اصلاح کرده شوند پس از انقضای موعده مذکور دواخانه های موجوده تفتیش و اجرای کلیه احکام این اصولنامه تطبیق میشود هرگاه ترتیبات آنها مطابق این اصولنامه نباشد تا وقتیکه اصلاحات لازمه بعمل آید مسدود میشوند و هرگاه تا شش ماه بعد از ختم موعده معینه اصلاحات لازمه اجرا نشده باشد دواخانه مذکور بصورت قطعی مسدود میشود.

۴۰- مدیریت های صحیۀ ولایات و حکام محلی به تطبیق مواد این اصولنامه در دواخانه های منطقه خود شان همواره مراقبت نموده در صورتیکه کدام مخالفت را محسوس نمایند باید فوراً مراتب را تحت تحقیقات گرفته نتیجه را مراجعش بسپارند.

۴۱- صاحبان دواخانه ها و دوا سازان و تمام عملۀ دواخانه به تطبیق مواد این اصولنامه متعلق بوظایف شان مکلف بوده در صورت تخلف و عدم رعایت نظر بمراتب جرم اصولاً تعزیر میشوند.

۴۲- باجرای احکام اصولنامه هذا وزارت صحیه مامور و موظف است.

ادخال اصولنامه هذا را در جمله اصولنامه های دولت امر و باجرای مواد آن اراده می نمایم مورخه ۱۵ ثور ۱۳۱۵.

ACKKU